

,454.

I.L.R. Punjab and Haryana

(1985)2

ਆਬਕਾਰੀ ਤੇ ਕਰ ਅਫਸਰ, ਰੋਪੜ ਵੱਲੋਂ ਦਰਜ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਨਜਾਇਜ਼ ਸ਼ਰਾਬ ਕੱਢਣ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗਣ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਨਕਲੀ ਦੇਸੀ ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਠੋਕੇ ਖੋਲ੍ਹੇ ਗਏ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਸੂਚੀ ਆਰ.1 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਦੇਖਦਿਆਂ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਣਾ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਕੋਈ ਤਰਕਸੰਗਤ ਹੈ ਕਿ ਪਿੰਡ ਲਾਂਡਰਾਂ ਵਿੱਚ ਦੇਸੀ ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਠੋਕੇ ਨੂੰ ਖੋਲ੍ਹਣਾ ਆਰਡਰ 5 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਕੇ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(6) ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਅਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਖਰਚਿਆਂ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਖਾਰਜ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਐਚ.ਐਸ.ਬੀ

ਐਮ.ਐਮ.ਪੰਛੀ ਜੇ.

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ- ਪੀ.

ਬਨਾਮ

ਭੀਮ ਸੈਨ, - ਜਵਾਬਦੇਹ।

1984 ਦੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਨੰ. 458 ।

2 ਮਈ 1985 ਈ.

ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ (1974 ਦਾ II)— ਧਾਰਾ 465— ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ (1947 ਦਾ II)— ਧਾਰਾ 5(2)- ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ (1860 ਦਾ XLV)— ਧਾਰਾ 161— ਅਪਰਾਧਿਕ ਮੁਕੱਦਮਾ— ਮੁਕੱਦਮਾ ਅਤੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਸਬੂਤ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ— ਦੇਸੀ ਦਲੀਲਾਂ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੀ ਅਯੋਗਤਾ ਬਾਰੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਉਠਾਉਂਦਾ ਹੈ— ਅਜਿਹੀ ਪਟੀਸ਼ਨ— ਕੀ ਉਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ— ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਫਾਈਲ ਇੱਕ ਸਵੈ-ਵਿਆਖਿਆਤਮਕ ਨੋਟ ਦੇ ਨਾਲ ਮੰਤਰੀ ਕੋਲ ਰੱਖੀ ਗਈ— ਮੰਤਰੀ ਆਪਣੇ ਦਸਤਖਤ ਜੋੜਦਾ ਹੋਇਆ— ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਮਨਿਸਟਰ ਦੁਆਰਾ ਮਨ ਦੀ— ਕੀ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇ।

ਜ਼ਾਬਤਾਫ਼ੋਜ਼ਦਾਰੀ ਜ਼ਾਬਤਾ, 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 465 ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਐਡੀਸ਼ਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗਲਤੀ ਜਾਂ ਬੇਨਿਯਮੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕਿਸੇ ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਜਾਂ ਸਜ਼ਾ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਬਦਲ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਕੋਈ ਮਨਜ਼ੂਰੀ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਨਿਆਂ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨਾਲ ਵਾਪਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਕੀ ਨਿਆਂ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਹੋਈ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਸ ਤੱਥ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ, ਇਤਰਾਜ਼ ਉਦੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਅਮਲੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਮਾਪਤ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਮਾਮਲਾ ਬਹਿਸ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਸੀ। ਦੇਸ਼ੀ ਨੇ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਲੀ ਸਥਿਤੀ 'ਤੇ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਉਠਾਇਆ ਜਾ ਸਕਿਆ ਅਤੇ ਕੀ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਹੈ

State of Punjab v. Bhim Sain (M, M. Punchhi, J.)

' u Hl i| > II, ■

ਨਿਆਂ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਸੀ, ਸਿੱਧੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿਚ ਪਟੀਸ਼ਨ ਉਠਾਈ। ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਇਕ ਗਵਾਹ ਦੁਆਰਾ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਬਹੁਤ ਪਹਿਲਾਂ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਹ ਉਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਹੈ ਜਦੋਂ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਾ ਬਿੰਦੂ ਰਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ised. ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸਤਰਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਅਤੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕੀਤੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਕੋਈ ਉਪਰਾਲਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਨੇਮਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 465 ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ 'ਤੇ, ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਦੋਰ ਨਾਲ ਉਠਾਉਣਾ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਨਿਆਂ ਦੀ ਕਿਸੇ ਅਸਫਲਤਾ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਉਠਾਈ ਗਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਲਈ ਘਾਤਕ ਸੀ।

(ਪਰਾ ੩)

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗਵਾਹ ਦੇ ਸਬੂਤ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਉਹ ਸਹੁੰ ਖਾ ਕੇ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਤਹਿਤ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰਾਜਪਾਲ ਲਈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਦਸਤਖਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹੀ ਫਾਈਲ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਦਸਤਖਤਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਹ ਧਾਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੰਮ ਸਬੰਧਤ ਕਾਰਜਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਲਗਾਏ ਗਏ ਫਰਜ਼ਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਵਾਲੀ ਫਾਈਲ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਵੈ-ਵਿਆਖਿਆਤਮਕ ਨੋਟ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਦਸਤਖਤ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਸਨ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਮਨ ਲਗਾਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਟੈਕਨ ਵਜੋਂ ਉਸ ਉੱਤੇ ਆਪਣੇ ਦਸਤਖਤ ਰੱਖੇ ਸਨ,

(ਪਰਾ ੪)

401 ਕਰੋੜ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਸ੍ਰੀ ਕੇ.ਆਰ. ਮਹਾਜਨ, ਸਪੈਸ਼ਲ ਜੱਜ, ਬਰਨਾਲਾ ਦੀ ਅਦਾਲਤ, ਮਿਤੀ 23 ਨਵੰਬਰ, 1983 ਦੇ ਆਰਡਰ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਲਈ ਪੀ.ਸੀ.

ਪੀ ਐਸ ਕੰਗ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਏਜੀ ਪੰਜਾਬ ਲਈ।

ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਵਕੀਲ ਐਮ.ਪੀ ਗੁਪਤਾ, ਰਿਸਪੋਂਡੈਂਟ ਲਈ।

ਨਿਰਣਾ

ਐਮ.ਐਮ.ਪੰਛੀ, ਜੇ. (ਓਰਲ)

(1) ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ, ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਐਕਟ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 161, ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ 2 ਦੀ ਧਾਰਾ 5(2) ਅਧੀਨ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਪੂਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਦੋਸ਼ੀ-ਜਵਾਬਦਾਰ, ਧਾਰਾ 313, ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਉਸਦਾ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਸਬੂਤ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕੀਤੀ, ਬਹਿਸ ਦੇ ਸਮੇਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਉਠਾਈ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਜਾਇਜ਼ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਸ੍ਰੀ ਕੇ.ਆਰ. ਮਹਾਜਨ, ਸਪੈਸ਼ਲ ਜੱਜ, ਬਰਨਾਲਾ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਪਾਈ ਗਈ, ਜਿਸ ਨੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ।

,454.

I.L.R. Punjab and Haryana

(1985)2

(2) ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੋਈ ਜਾਇਜ਼ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਮੈਟ ਓਰੇਅਰ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਨਾਰਾਜ਼ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਹੈ।

(3) ਵਿਦਿਅਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਐਨ.ਡੀ. ਅਰੋੜਾ, 1 ਏ.ਐਸ., ਡਿਪਟੀ ਸਕੱਤਰ, ਮਾਲ, ਪੰਜਾਬ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਬਿਆਨ 'ਚ ਨੁਕਸ ਪਾਇਆ, ਜੋ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.-1 ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਇਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਲਈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਦਸਤਖਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਸੀ। ਵਪਾਰ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਧੀਨ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰਾਜਪਾਲ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਬਿਆਨ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਜ਼ਾਹਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਮਾਲ ਮੰਤਰੀ ਸੀ, ਜੋ ਮਾਲ ਵਿਭਾਗ ਦਾ ਮੁਖੀ ਸੀ, ਜੋ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇੱਥੇ ਨੋਟਿੰਗ ਐਗਜ਼ੀਕਿਊਟਿਵ ਪੀਏ/1 'ਤੇ ਤਤਕਾਲੀ ਮਾਲ ਮੰਤਰੀ ਸ੍ਰੀ ਬੇਅੰਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਦਿਖਾਈ ਦਿੱਤੇ, ਪਰ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਫਾਈਲ 'ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਸ ਤੋਂ ਇਹ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣਾ ਮਨ ਲਗਾਇਆ ਸੀ। ਮਨਜ਼ੂਰੀ, ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਦਸਤਖਤਾਂ ਦੇ ਜੋੜ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਉਸਨੇ ਆਪਣਾ ਮਨ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਲੋੜੀਂਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਕੇ.ਡੀ. ਅਰੋੜਾ, ਆਈ.ਏ.ਐਸ., ਡਿਪਟੀ ਸੈਕਟਰੀ, ਸਹੀ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਨਿਯਮਾਂ ਤਹਿਤ ਰਾਜਪਾਲ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਦਸਤਖਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਸਨ, ਜੇਕਰ ਇਸਤਰਾਸਾ ਪੱਖ ਨੇ ਉਸ ਲਈ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਕਾਪੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਹ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਐਕਸਪ੍ਰੈਸ ਅਧਿਕਾਰ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਗੈਰ ਚੰਦਰ ਰਾਊਤ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ, ਕਟਕ, (1) ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਕੁਝ ਨਿਰੀਖਣਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ।

(4) ਸੈਕਸ਼ਨ 465, ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਿੱਤੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਕਿਸੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਗਲਤੀ ਜਾਂ ਬੇਨਿਯਮੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਜਾਂ ਸਜ਼ਾ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਬਦਲ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ।, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਨਿਆਂ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨਾਲ ਵਾਪਰੀ ਹੈ। ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕਿ ਕੀ ਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਹੋਈ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਸ ਤੱਥ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਹੁਣ ਇੱਥੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ, ਇਤਰਾਜ਼ ਉੱਚੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਅਮਲੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਮਾਪਤ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਮਾਮਲਾ ਬਹਿਸ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਸੀ, ਦੇਸ਼ੀ-ਜਵਾਬਕਰਤਾ ਨੇ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਕਿ ਇਤਰਾਜ਼ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਲੀ ਸਥਿਤੀ 'ਤੇ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਉਠਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਕੀ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਅਸਫਲਤਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਸੀ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਅੰਤਲੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਉਠਾਈ। ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਾ ਹੁਕਮ

(1) ਏਆਈਆਰ 1963 ਐਸਸੀ 1198.

ਸੰਭਵ ਕੇਸਾਂ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਉਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਹੈ ਜਦੋਂ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਉਠਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸਤਰਾਸਾ ਪੱਖ ਨੇ 27 ਅਕਤੂਬਰ, 1983 ਤੱਕ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇਸ਼ੀ ਦੇ ਬਿਆਨ ਅਤੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ

State of Punjab v. Bhim Sain (M, M. Punchhi, J.)

ਕੋਈ ਉਪਰਾਲਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਧਾਰਾ 465, ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ 'ਤੇ, ਮੇਰਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਦੇਰ ਨਾਲ ਉਠਾਉਣਾ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਨਿਆਂ ਦੀ ਕਿਸੇ ਅਸਫਲਤਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਉਠਾਈ ਗਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਲਈ ਘਾਤਕ ਸੀ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਹਾਲਾਤ .

(5) ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸ਼੍ਰੀ ਕੇ.ਡੀ. ਅਰੋੜਾ, ਆਈ.ਏ.ਐਸ., ਪੀ.ਡਬਲਯੂ-1, ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਸਹੁੰ ਖਾ ਕੇ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਧੀਨ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰਾਜਪਾਲ ਲਈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਦਸਤਖਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਸੀ। ਇਹ ਉਹੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਫਾਈਲ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਮਾਲ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਬੇਅੰਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਦਸਤਖਤਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਹ ਧਾਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੰਮ ਸਬੰਧਤ ਕਾਰਜਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਲਗਾਏ ਗਏ ਫਰਜ਼ਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੀ ਫਾਈਲ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਵੈ-ਵਿਆਖਿਆਤਮਕ ਨੋਟ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਆਪਣੇ ਦਸਤਖਤ ਜੋੜਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਨੇ ਇਸ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਮਨ ਲਗਾਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਟੋਕਨ ਵਜੋਂ ਉਸ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਵਿਦਿਅਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਨਜ਼ਰੀਆ, ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਮੈਨੂੰ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਤਕਨੀਕੀ ਜਾਪਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਨੇ ਸ਼੍ਰੀ ਕੇ.ਡੀ. ਅਰੋੜਾ, ਆਈ.ਏ.ਐਸ, ਨੂੰ ਦਸਤਖਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰਾਜਪਾਲ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਅਤੇ ਕਿਤੇ ਵੀ ਇਹ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ-ਜਵਾਬਕਰਤਾ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਹੀਂ ਰੱਖੀ ਸੀ।

(6) ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ # ਦੋਵਾਂ ਵਿਚਾਰਾਂ ਲਈ, ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਅਰਥਾਤ, ਉਠਾਏ ਗਏ ਇਤਰਾਜ਼ ਦੇ ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਦੇ ਅਸਮਰੱਥ ਹੋਣ 'ਤੇ, ਰਾਜ ਦੀ ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, 'ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਇਕ ਪਾਸੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਾਮਲਾ ਸਿੱਖਿਅਕਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। .the ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸਟੇਜ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਲਈ ਜੱਜ ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਅੰਤਿਮ ਖਾਤਮੇ ਵੱਲ ਸੀ। ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਕੀਲ ਰਾਹੀਂ 30 ਮਈ, 1985 ਨੂੰ ਵਿਦਵਾਨ ਸਪੈਸ਼ਲ ਜੱਜ ਬਮਾਲਾ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ।

N^S,

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ

,454.

.

I.L.R. Punjab and Haryana

(1985)2

ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ
ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਕੰਚਨ